

Rapportage quickscan flora & fauna Wet natuurbescherming

Luchthaven Midden-Zeeland

Opdrachtgever: Buro Hoogstraat
Projectcode: BHB\DRS00319
Project: Quickscan luchthaven Midden-Zeeland
Datum: 26-02-2020
Status: Definitief, V4
Auteur:
Gecontroleerd:

Colofon

Opdracht

Rapportage betreft verkennend veldonderzoek (quicksan flora en fauna) conform de Wet natuurbescherming.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
1.1 Inleiding	5
1.2 Samenvatting.....	6
1.3 Uitgangspunten	8
1.4 Projectgebied	8
2. Wet natuurbescherming	10
2.1 Natura 2000.....	10
2.2 Natuurnetwerk Nederland	10
2.3 Houtopstanden.....	11
2.4 Soortenbescherming	11
3. Werkwijze.....	13
4. Resultaten beschermde gebieden.....	13
4.1 Natura 2000-gebieden.....	13
4.2 Natuurnetwerk Nederland	16
5. Resultaten houtopstanden.....	17
6. Resultaten beschermde soorten	18
6.1 Karakteristieken.....	18
6.2 Flora.....	18
6.3 Zoogdieren	18
6.4 Vleermuizen.....	19
6.5 Vogels	19
6.6 Amfibieën	20

6.7	Reptielen	20
6.8	Vissen	20
6.9	Ongewervelden	20
7.	Conclusies en advies	21
7.1	Natura 2000-gebieden.....	21
7.2	Natuurnetwerk Nederland	21
7.3	Houtopstanden.....	21
7.4	Beschermde soorten	21
7.5	Advies / aanbevelingen	22
8.	Bronnen	23
9.	Woordenlijst	24
Bijlage 1	Luchtfoto inclusief projectgrenzen	25
Bijlage 2	Plattegrond nieuwe situatie.....	26
Bijlage 3	Impressie projectgebied	27
Bijlage 4	Toelichting verkennend onderzoek (quicksan) flora en fauna	32
Bijlage 5	Quicksanhulp.....	33
Bijlage 6	Stappenplan Ministerie van Economische Zaken	35
Bijlage 7	Plattegrond met registratienummers	36
Bijlage 8	Registratieformulier.....	38

1. Inleiding

1.1 Inleiding

Het projectgebied luchthaven Midden-Zeeland bevindt zich in Arnhemuiden, gemeente Middelburg. Het terrein is momenteel in gebruik als vliegveld. Rondom het vliegveld bevinden zich agrarische percelen. Men is voornemens om de start- en landingsbaan van het vliegveld te wijzigen. Hierbij wordt de bestaande baan geroteerd en komt dan deels op terrein te liggen dat nu als agrarisch perceel in gebruik is.

Bij dergelijke ruimtelijke ingrepen dient rekening gehouden te worden met beschermde gebieden, houtopstanden en plant- en diersoorten. De Wet natuurbescherming omvat de regelgeving betreffende deze soorten en gebieden. De Wet natuurbescherming is van kracht sinds januari 2017 en vervangt de drie oude wetten: 'Natuurbeschermingswet 1998', 'Boswet' en 'Flora- en Faunawet'. Doelstelling van de Wet natuurbescherming is bescherming van de biodiversiteit, decentralisatie van verantwoordelijkheden en vereenvoudiging van regelgeving.

Doelstelling rapport

Het doel van dit verkennend onderzoek is het inzichtelijk brengen van de eventuele aanwezigheid van wettelijk beschermde plant- en diersoorten in en direct rondom het projectgebied. Daarnaast wordt de ligging van het projectgebied ten opzichte van beschermde natuurgebieden onderzocht. Op basis van deze soorten- en gebiedsinformatie worden uitspraken gedaan over mogelijke effecten van de voorgenomen ontwikkeling en eventuele noodzakelijke vervolgstappen (vervolgonderzoeken).

GRAS Advies

GRAS Advies voert verkennende veldonderzoeken uit volgens de geldende soortprotocollen. De heer Dr. Ir. A.S.J. van Proosdij en de heer L.J. de Haan (MSc) zijn middels opleiding en ervaring als ecooloog bevoegd voor de verrichte werkzaamheden. Daarnaast is het project uitgevoerd volgens het kwaliteitshandboek van GRAS Advies. Het kwaliteit managementsysteem van GRAS Advies is ISO NEN-EN-ISO 9001:2015 gecertificeerd.

Oranjeplaat, Arnhemuiden, provincie Zeeland

1.2 Samenvatting

Natura 2000

Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Veerse Meer op ca. 800 m afstand van het projectgebied, andere Natura 2000-gebieden liggen op grotere afstand (> 7 km) van het projectgebied.

Gelet op de ligging van het projectgebied, de afstand tot het Veerse Meer en de beperkte impact van de ingreep, kan verstoring door licht, geluid en optische verstoring in de aanlegfase op voorhand worden uitgesloten.

In de gebruiksfase kunnen, net als in de bestaande situatie, opstijgende en landende vliegtuigen zichtbaar zijn vanuit het Veerse Meer. Voor het luchtruim boven het Veerse Meer gelden beperkingen m.b.t. vliegverkeer zoals vastgelegd in Toegangsbeperkingbesluit. Het luchtruim boven het Veerse Meer is gesloten voor vliegverkeer onder de 1000 voet, behoudens uit operationele noodzaak (voorkomen van noodsituaties). Voor opstijgend en landend vliegverkeer van en naar de luchthaven Midden-Zeeland is een aanvliegcirkel vrijgehouden waarbinnen vliegen onder de 1000 voet grens is toegestaan.

Ten gevolge van de rotatie van de start- en landingsbaan verandert de positie van het circuitgebied en is in de nieuwe situatie een kleinere overlap van het circuitgebied met het Veerse Meer in vergelijking met de huidige situatie. Het aantal vliegbewegingen blijft gelijk. Gelet op het licht positieve effect als gevolg van de gewijzigde positie van het circuitgebied resulteert de voorgenomen baanrotatie niet in een significante verslechtering. Nader onderzoek en/of een vergunning Wet natuurbescherming onderdeel gebiedsbescherming is niet noodzakelijk.

Voor de voorgenomen situatie is een AERIUS berekening uitgevoerd voor zowel de aanleg- als de gebruiksfase. De uitkomst van deze berekening is dat de realisatie niet resulteert in depositiewaarden in stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden gorter dan 0,00 mol/ha/jr. De voorgenomen ontwikkeling omvat alleen rotatie van de start- en landingsbaan bij gelijk blijvend aantal vliegbewegingen. De baanrotatie valt voor het Natura 2000-gebied Veerse Meer iets positiever uit. De verwachting is dat effecten op overige Natura 2000-gebieden nihil zal zijn.

Natuurnetwerk Nederland

Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland. Het dichtstbijzijnde gebied behorende tot het Natuurnetwerk Nederland betreft de watergang ten zuidwesten en zuiden grenzend aan het projectgebied. De rotatie van de start- en landingsbaan heeft geen effect op de watergang en oevers, noch op de in dit gebied aanwezige beschermde soorten. Er vinden geen werkzaamheden plaats in de percelen behorende tot het Natuurnetwerk Nederland, met uitzondering van de kap van een groepje van ca. 5 schietwilgen op de oever van de watergang op een perceel in de gemeente Goes en behorende tot het Natuurnetwerk Nederland. Binnen de gemeente Goes gelden geen beperkingen met betrekking tot het kappen van niet-monumentale bomen buiten de bebouwde kom, zoals de hier aanwezige wilgen.

Houtopstanden

In het projectgebied bevinden zich geen houtopstanden groter dan 10 are of rijen bomen van meer dan 20 exemplaren. Daarmee is het onderdeel Houtopstanden van de Wet natuurbescherming niet van toepassing.

Hermelijn en wezel

Het projectgebied is geschikt als foerageergebied voor wezel en hermelijn. De voorgenomen rotatie van de start- en landingsbaan resulteert niet in een verlies van foerageergebied voor deze beide soorten in de aanleg- en gebruiksfase. Het projectgebied is niet geschikt als biotoop voor nest- en/of rustplaatsen voor hermelijn en wezel. De rietkraag en het braamstruweel ten westen van het projectgebied zijn geschikt als nest- en/of rustplaats voor hermelijn en wezel. In de rietkraag en braamstruweel vinden geen werkzaamheden plaats, met uitzondering van de kap van de groep schietwilgen. Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden de zorgplicht in acht wordt genomen, is een negatief effect op wezel en hermelijn in de aanlegfase uit te sluiten. Handelen conform de zorgplicht betekent voor hermelijn en wezel dat de kapwerkzaamheden uitgevoerd worden buiten de kraam- en zoogperiode (juni-oktober) en dat behoudens de kap van de wilgen geen betreding van de rietkraag en het braamstruweel plaats vindt. Gelet op het behoud van de rietkraag en braamstruweel in de toekomstige gebruiksfase, kan een negatief effect van het gewijzigd toekomstig gebruik op een eventuele functie als nest- en/of rustplaats uitgesloten worden.

Overige zoogdieren

De aanwezige hazen, vossen en mogelijk aanwezige soorten egel, konijn en algemene muizen zijn beschermd conform de Wet natuurbescherming 'andere soorten'. Deze soorten zijn beschermd conform de Wet natuurbescherming 'andere soorten', maar staan ook in de categorie 'vrijgestelde soorten'. Dit houdt in dat bij uitvoering van de werkzaamheden een vrijstelling geldt voor deze soorten. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht voor de uitvoerende partij.

Vogels

De wilgen en het bramenstruweel zijn geschikt als broedbiotoop voor zangvogels en de rietkragen zijn geschikt als broedbiotoop voor riet- en watervogels. Daarnaast gebruiken diverse vogels het projectgebied als foerageergebied. Gedurende het broedseizoen mogen daarom geen werkzaamheden worden uitgevoerd die leiden tot een verstoring of vernietiging van de exemplaren en/of nesten van deze soortgroepen. Het broedseizoen is globaal aan te geven tussen 15 maart en 15 juli, afhankelijk van de weersomstandigheden. Eerdere en latere broedgevallen zijn ook beschermd conform de Wet natuurbescherming.

Amfibieën

De watergangen langs de randen van het projectgebied zijn geschikt als leef- en voortplantingsbiotoop voor amfibieën. Het is mogelijk dat enkele algemene soorten amfibieën het projectgebied gebruiken als leefomgeving en de watergangen gebruiken als broedbiotoop. Deze soorten zijn beschermd conform de Wet natuurbescherming 'Andere soorten', maar voor deze soorten geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht voor de uitvoerende partij. De watergangen blijven behouden en vallen buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Een negatief effect van de voorgenomen werkzaamheden kan daarom uitgesloten worden, indien de zorgplicht in acht wordt genomen.

Zorgplicht

De aannemer behoudt te allen tijde zijn of haar zorgplicht: "De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, als mede voor hun directe leefomgeving. In praktijk betekent dit het a) voorkomen, b) beperken en c) ongedaan maken van schadelijke handelingen voor de natuur."

1.3 Uitgangspunten

Als uitgangspunt voor deze rapportage is de inkomende email van Dhr. O. van Limburg van 08-11-2018 met als onderwerp 'Fw: rapport vliegveld rotatie' en met verwijzing naar de offerte van 12-11-2018.

1.4 Projectgebied

Context

Het projectgebied is gelegen in Arnhemuiden, gemeente Middelburg (Afb. 1.3.1). Het is gelegen aan de Calandweg. Het gebied grenst aan de zuidzijde aan agrarische percelen, Aan de westzijde grenst het aan de Muidenweg, ervan gescheiden door een waterpartij. Aan de noordzijde ligt de Calandweg en aan de oostzijde bevinden zich agrarische percelen.

Projectgebied

Het projectgebied heeft een oppervlakte van ca. 75.000 m², en bestaat uit agrarische percelen, de luchthaven en de huidige landingsbaan (Afb. 1.3.2).

Locatie	Luchthaven Midden-Zeeland
Plaats	Arnhemuiden
Gemeente	Middelburg
Provincie	Zeeland

Afb. 1.3.1. Ligging van het projectgebied (rood kader).

Afb. 1.3.2. Luchtfoto van het projectgebied (binnen het rode kader).

Werkwijze en planning

Men is voornemens om de start- en landingsbaan van het vliegveld te wijzigen. Hierbij wordt de bestaande baan 22 ° tegen de klok in geroteerd en komt dan deels op terrein te liggen dat nu als agrarisch perceel in gebruik is. De exacte planning is nog niet bekend.

2. Wet natuurbescherming

De oude natuurwetgeving met 'de Natuurbeschermingswet 1998' en 'de Flora- en Faunawet' is per januari 2017 veranderd in de Wet natuurbescherming. Hieronder wordt de inhoud van de Wet natuurbescherming toegelicht.

2.1 Natura 2000

De bescherming van de ca. 164 Natura 2000-gebieden in Nederland blijft behouden in de Wet natuurbescherming. In Natura 2000-gebieden zijn de Europese richtlijnen van kracht. De Europese Unie (EU) heeft een zeer gevarieerde en rijke natuur, die van grote waarde is. Om deze natuur te behouden, heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000. Natura 2000 is de overkoepelende naam voor gebieden die worden beschermd vanuit de Vogel- en Habitatrichtlijn. Nederland telt ruim 160 Natura 2000-gebieden, welke onderdeel uitmaken van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie.

Aanwijzingsprocedure

Natura 2000-gebieden worden formeel aangewezen. Per gebied is er een aanwijzingsdocument gemaakt door het ministerie met daarin:

- Instandhoudingsdoelen; welke doelsoorten en habitats gaat het, en wat is de doelstelling ten aanzien van die soorten en/of habitats;
- Begrenzing; welk areaal is beschermd.

Beheerplannen

Voor ieder gebied moet binnen drie jaar een beheerplan worden vastgesteld. In het beheerplan staat welke natuurwaarden er zijn of deze moeten worden beschermd en/of ontwikkeld. Er staat ook in hoe het gerealiseerd moet worden. Verder wordt er in aangegeven welke externe factoren de instandhoudingsdoelen mogelijk negatief kunnen beïnvloeden. Deze beheerplannen worden vastgesteld door het Rijk of door de Provincie.

Vergunning

Voor de uitvoering van werkzaamheden welke mogelijk schade toebrengen aan een door Natuurbeschermingswet beschermd gebied, geldt dat deze acties in principe verboden zijn. Indien een groter maatschappelijk belang aanwezig is, dient er een vergunningsprocedure te worden doorlopen. Hierbij geldt de volgende regel: '*activiteiten mogen in principe alleen worden uitgevoerd wanneer er geen significante schade aan beschermde natuurwaarde ontstaat*'.

Beschermde Natuurmonumenten

Voorheen waren naast Natura 2000-gebieden ook Beschermde Natuurmonumenten beschermd conform de gebiedsbescherming. De bescherming van Beschermde Natuurmonumenten is vervallen. Provincies kunnen wel besluiten om deze gebieden alsnog te beschermen via het provinciale beleid. De provincie voegt de gebieden toe aan het Natuurnetwerk Nederland of wijst ze aan als bijzonder provinciaal natuurgebied of -landschap.

2.2 Natuurnetwerk Nederland

Aanvullend op de natuurwetgeving is er natuurbeleid. Natuurbeleid is een zachter kader dan de natuurwetgeving, maar is eveneens van belang voor ruimtelijke plannen. Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden (voorheen Ecologische Hoofdstructuur). Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Via de Nota Ruimte is het toetsingskader voor het Natuurnetwerk Nederland geregeld.

In Natuurnetwerk Nederland liggen de volgende natuurgebieden:

- Bestaande natuurgebieden (waaronder de 20 Nationale Parken)
- Gebieden waar nieuwe natuur wordt aangelegd
- Landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer
- Ca. 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, het Nederlandse deel van de Noordzee en de Waddenzee
- Alle Natura 2000-gebieden

2.3 Houtopstanden

De Wet natuurbescherming spreekt over een houtopstand indien sprake is van een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die:

- a. een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of
- b. bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen

De Wet natuurbescherming heeft geen betrekking op:

- a. houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
- b. houtopstanden op erven of in tuinen;
- c. fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- d. naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- e. kweekgoed;
- f. uit populieren of wilgen bestaande:
 1. wegbeplantingen;
 2. beplantingen langs waterwegen, en
 3. eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- g. het dunnen van een houtopstand;
- h. uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
 1. ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
 2. bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en
 3. zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten (Artikel 4.2).

2.4 Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming benoemt niet welke concrete activiteiten wel of niet zijn toegestaan. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. Er is een stappenplan opgesteld door Ministerie van Economische Zaken (Bijlage 4). Met dit stappenplan kan worden bepaald of een ontheffing nodig is of dat er gebruik kan worden gemaakt van een vrijstelling.

Bevoegdheid

De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen ligt bij de provincies. Enkel bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk het bevoegd gezag.

Beschermingsregime

De Wet Natuurbescherming kent de onderstaande beschermingsregimes. Elk van deze beschermingsregime kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor een vrijstelling of ontheffing van de verboden.

- Soorten van de Vogelrichtlijn
- Soorten van de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn
- Andere soorten (bescherming vanuit nationaal oogpunt)

Om te mogen afwijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan de volgende criteria zijn voldaan.

- Er mag worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is
- Tegenover de afwijking van het verbod moet een in de wet genoemd belang staan (bijv. volksgezondheid of openbare veiligheid)
- De ingreep mag geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van een soort

De verbodsbepalingen voor Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten zijn gericht op bescherming van de individuen van de soorten. De verbodsbepalingen mogen enkel overtreden worden met een ontheffing (het 'nee, tenzij-principe'). Bij het besluit of een afwijking van het verbod kan worden toegestaan, wordt niet gekeken naar de gevolgen van deze afwijking voor het individuele plant of dier, maar naar de gevolgen voor de instandhouding van de betrokken soort.

Zorgplicht

Iedereen dient voldoende rekening te houden met in het wild levende dieren en planten en de directe leefomgeving. "De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd".

Vrijstelling regelgeving

In veel gevallen is er geen ontheffing nodig, maar kan er gebruik worden gemaakt van een vrijstelling. Een vrijstelling is een uitzondering op een wettelijk verbod. Er zijn diverse vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk. Bekende voorbeelden van vrijstellingen zijn onder meer het toepassen van de gedragscode of wanneer de werkzaamheden plaatsvinden in het kader van een Programmatische Aanpak of een Provinciale verordening.

Verbodsbepalingen

De verbodsbepalingen betreffende **beschermde soorten Vogelrichtlijn, artikel 3.1**

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

De verbodsbepalingen betreffende **beschermde soorten Habitatrichtlijn, artikel 3.2**

- Lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

De verbodsbepalingen **betreffende andere soorten, artikel 3.3**

- lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - onderdeel a. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - onderdeel b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Gedragscodes

In de Wet natuurbescherming is de mogelijkheid opgenomen om een vrijstelling te verkrijgen indien wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode (art 3.31). In de mogelijkheid die de wet biedt, wordt ook aangegeven dat er met betrekking tot de Europees beschermde soorten een gedragscode kan worden goedgekeurd voor ruimtelijke ontwikkelingen (naast beheer en onderhoud, waarvoor in de Flora- en Faunawet reeds een vrijstelling gold als werd gewerkt conform een goedgekeurde gedragscode). Hoewel de mogelijkheid wel wordt geboden, zijn er bij het opstellen van het stappenplan nog géén gedragscodes goedgekeurd voor de nieuwe beschermde soorten of voor de Europees beschermde soorten voor ruimtelijke ontwikkelingen. Hier dient rekening mee te worden gehouden bij de bepaling of een gedragscode van toepassing is voor de type ingreep en de voorkomende beschermde soorten.

3. Werkwijze

Ten behoeve van deze quickscan flora & fauna is op twee manieren onderzocht of de voorgenomen ruimtelijke ingrepen mogelijk een negatief effect hebben op beschermde gebieden, plantensoorten en diersoorten en houtopstanden.

Tijdens een voorbereidend bureauonderzoek is informatie verzameld over:

- het projectgebied en de positie van het projectgebied t.o.v. beschermde gebieden in de omgeving van het projectgebied (Hoofdstuk 4. Resultaten beschermde gebieden)
- de ligging van de te kappen houtopstanden ten opzichte van de bebouwde kom grens (Hoofdstuk 5: Resultaten houtopstanden)
- waarnemingen van plant- en diersoorten in het projectgebied en in de omgeving van het projectgebied (Hoofdstuk 6: Resultaten beschermde soorten)

Op basis van één verkennend veldonderzoek is de (kans op) aanwezigheid van wettelijk beschermde plant- en diersoorten onderzocht in het projectgebied en in de directe omgeving van het projectgebied. Het terrein is onderzocht op basis van terreingesteldheid, potentiële aanwezigheid van beschermde soorten alsook de aanwezigheid van biotopen die geschikt zijn voor beschermde soorten. Hierbij is gebruik gemaakt van bekende natuurinformatie (bijlage 5. Quickscanhulp). Daarnaast is het omliggende gebied globaal geanalyseerd waarmee een inschatting gemaakt kan worden of het projectgebied geschikt kan zijn als leefgebied voor beschermde soorten.

4. Resultaten beschermde gebieden

4.1 Natura 2000-gebieden

Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied (Afbeelding 4.1.1). Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Veerse Meer op ca. 800 m afstand van het projectgebied, hiervan gescheiden door agrarisch gebied. Andere Natura 2000-gebieden liggen op grotere afstand (> 7 km) van het projectgebied.

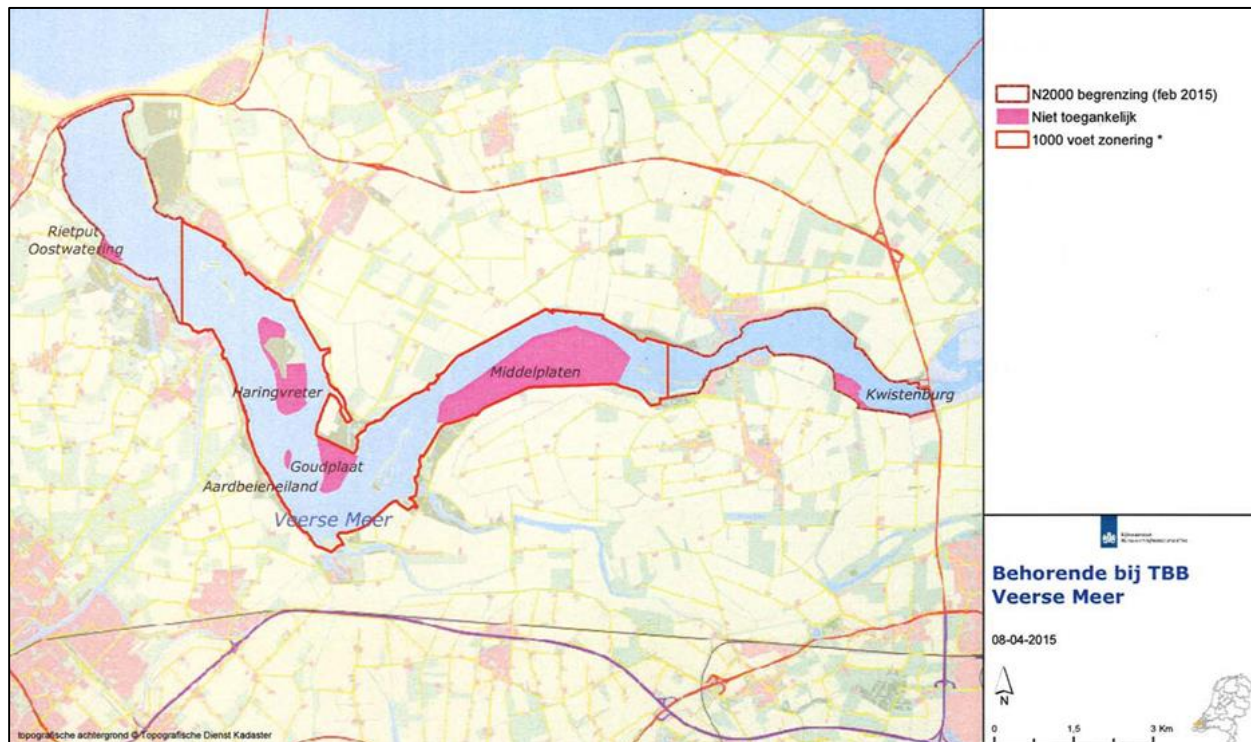

Afb. 4.1.1. Ligging van het projectgebied (rood kader) t.o.v. Natura 2000-gebied (blauw).

Directe effecten

Het projectgebied is niet direct zichtbaar vanuit het Veerse Meer. Gelet op de ligging van het projectgebied, de afstand tot het Veerse Meer en de beperkte impact van de ingreep, kan verstoring door licht, geluid en optische verstoring in de aanlegfase op voorhand worden uitgesloten.

In de gebruiksfase kunnen, net als in de bestaande situatie, opstijgende en landende vliegtuigen zichtbaar zijn vanuit het Veerse Meer. Voor het luchtruim boven het Veerse Meer gelden beperkingen m.b.t. vliegverkeer zoals vastgelegd in het Besluit beperking toegankelijkheid gebieden ex art. 20 Natuurbeschermingswet 1998, gelegen binnen Natura 2000-gebied 'Veerse Meer' (Toegangsbeperkingbesluit). Het luchtruim boven het Veerse Meer is gesloten voor vliegverkeer onder de 1000 voet, met uitzondering van laagvliegen uit operationele noodzaak (voorkomen van noodsituaties). Voor opstijgend en landend vliegverkeer van en naar de luchthaven Midden-Zeeland is een aanliegcirkel vrijgehouden (Afb. 4.1.2, rood gemarkeerde, middelste zone) waarbinnen vliegen onder de 1000 voet grens is toegestaan voor opstijgen en landen.

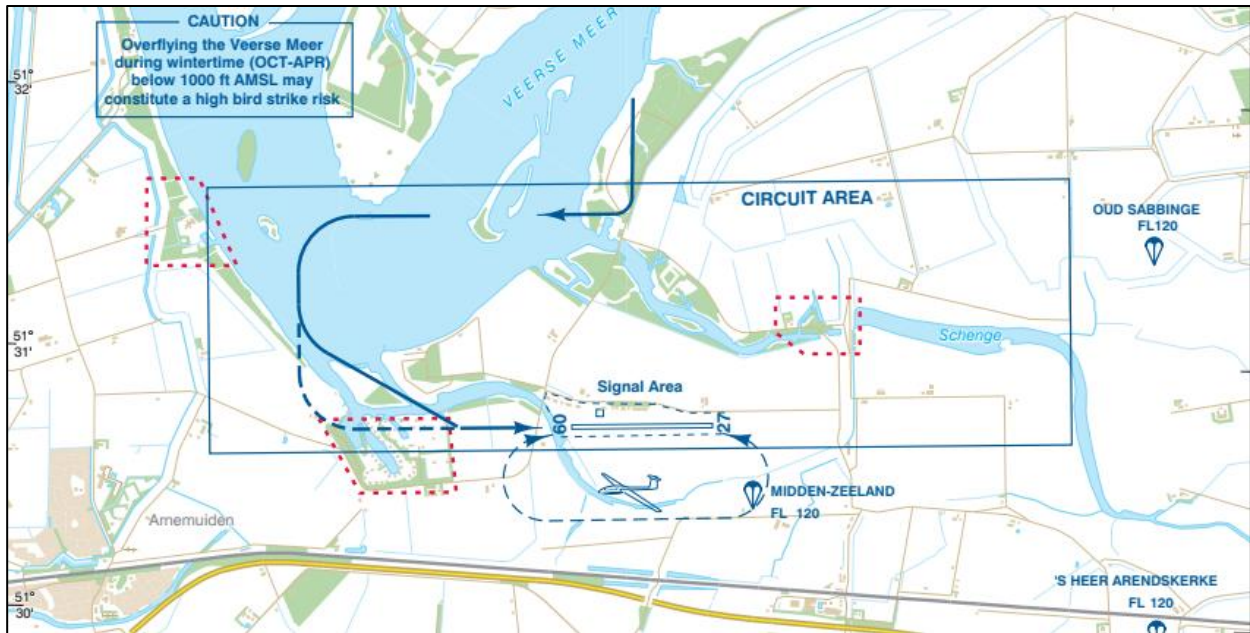

Afb. 4.1.2. Toegankelijkheid Veerse Meer (bron: Toegangsbeperkingbesluit). Het luchtruim boven het Veerse Meer is gesloten voor alle luchtvaart beneden 1000 ft, uitgezonderd operationele noodzaak en uitgezonderd opstijgend en landend vliegverkeer voor het Vliegveld Midden-Zeeland in de het rood omkaderde middelste deel (aanliegcirkel).

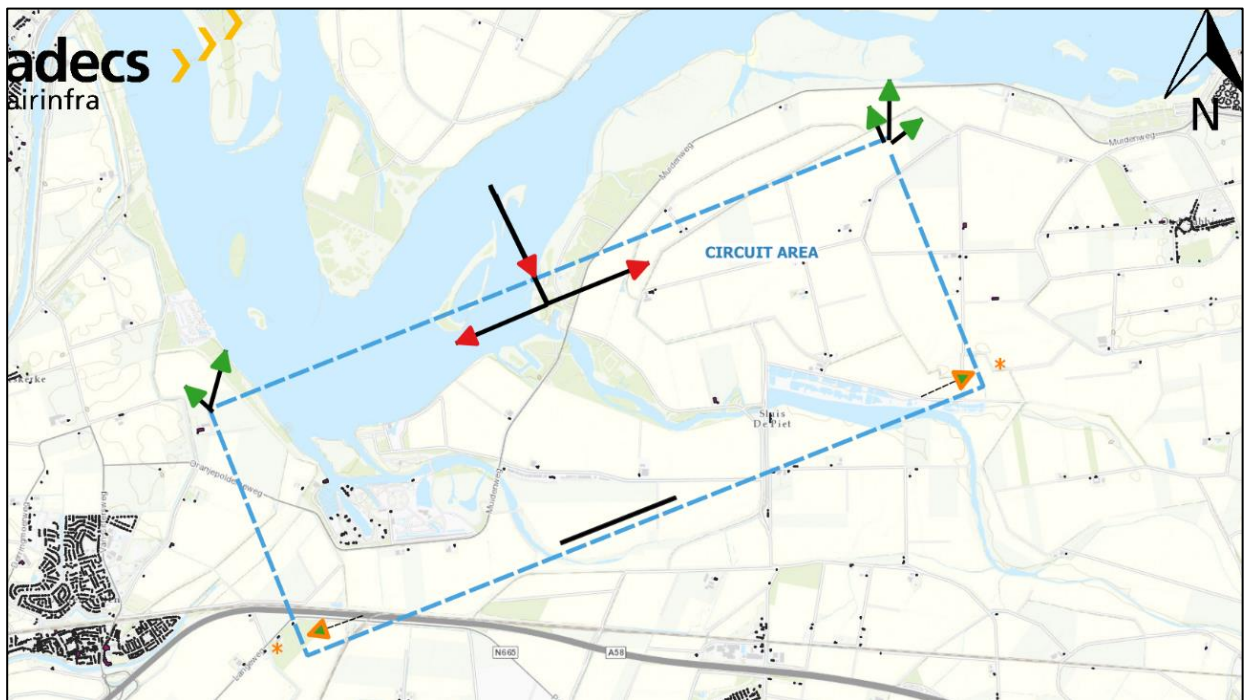
Ten gevolge van de rotatie van de start- en landingsbaan verandert de positie van het circuitgebied. In de nieuwe situatie (Afb. 4.1.4) overlapt een kleiner gedeelte van het circuitgebied met het Veerse Meer in vergelijking met de huidige situatie (Afb. 4.1.3). Binnen het circuitgebied geldt een vlieghoogte van 700 ft (213 m).

Het aantal vliegbewegingen blijft gelijk. Gelet op het licht positieve effect als gevolg van de gewijzigde positie van het circuitgebied resulteert de voorgenomen baanrotatie niet in een significante verslechtering. Nader onderzoek en/of een vergunning Wet natuurbescherming onderdeel gebiedsbescherming is niet noodzakelijk.

Afb. 4.1.3. Huidig circuitgebied Vliegveld Midden-Zeeland waar een vlieghoogte van 700 ft (213 m) geldt.

Afb. 4.1.4. Toekomstig circuitgebied Vliegveld Midden-Zeeland waar een vlieghoogte van 700 ft (213 m) geldt.

Stikstof

De mogelijke aanwezigheid van negatieve effecten op Natura 2000-gebieden als gevolg van een wijziging in stikstofemissie en daarmee -depositie is onderzocht middels een AERIUS berekening. Deze is uitgevoerd voor de voorgenomen situatie met de nieuwste versie van de AERIUS Calculator (14-02-2020). Hierbij is de aanlegfase voor het aanleggen van de geroteerde baan ook meegenomen om een compleet beeld te creëren van de stikstofdepositie. De uitgangspunten en het resultaat van de berekening zijn opgenomen in Bijlage C van de MER-notitie (ehmz190111rap_v7.0.docx, 25-02-2020). Het resultaat van de berekening (berekeningsnummer 20200214_1542) is 0,00 mol/hectare per jaar en derhalve zorgt de voorgenomen situatie niet voor een stikstofdepositie bijdrage op de stikstofgevoelige Natura2000-gebieden. Van een substantieel, negatief effect van de voorgenomen ontwikkeling op de stikstofemissie en daarmee op Natura 2000-gebieden is geen sprake.

4.2 Natuurnetwerk Nederland

Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland (Zeeuws Natuurnetwerk, afbeelding 4.2.1). Het dichtstbijzijnde gebied behorende tot het Natuurnetwerk Nederland betreft de watergang ten zuidwesten en zuiden grenzend aan het projectgebied.

De rotatie van de start- en landingsbaan heeft geen effect op de watergang en oevers. Er vinden geen werkzaamheden plaats in de percelen behorende tot het Natuurnetwerk Nederland, met uitzondering van de kap van een groepje van ca. 5 schietwilgen op de oever van de watergang (gemarkeerd met C op bijlage 7). Deze wilgen bevinden zich in de gemeente Goes op een perceel behorende tot het Natuurnetwerk Nederland. Binnen de gemeente Goes gelden geen beperkingen met betrekking tot het kappen van niet-monumentale bomen buiten de bebouwde kom, zoals de hier aanwezige wilgen.

Gezien de aard van de voorgenomen ruimtelijke ingrepen en het feit dat watergang en oevers behouden blijven, is een direct, nadelig effect op de in dit gebied aanwezige beschermde soorten niet aannemelijk.

Afb. 4.2.1 Ligging van het projectgebied (rood kader) ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland (wit, groen, blauw).

5. Resultaten houtopstanden

Het projectgebied bevindt zich buiten de bebouwde kom (Afb. 5.1.1). Op het terrein bevinden zich geen houtopstanden groter dan 10 are of rijen bomen van meer dan 20 exemplaren. Daarmee is het onderdeel Houtopstanden van de Wet natuurbescherming niet van toepassing op het projectgebied.

Afb. 5.1.1 Ligging projectgebied (rood kader) t.o.v. de bebouwde kom (blauwe vlakken).

6. Resultaten beschermde soorten

6.1 Karakteristieken

Tijdens het locatieonderzoek zijn in het projectgebied verschillende elementen aangetroffen (Tabel 6.1.1.). De foto's in bijlage 3 geven een impressie van de situatie ter plaatse.

Controleur	A.S.J. van Proosdij
Datum	18-12-2018
Dagdeel	Middag
Weer	Droog, halfbewolkt, 6°C, wind Zuidoost, 3Bft

Tabel 6.1.1. Aangetroffen elementen.

Elementen	Aanwezig	Omschrijving
Gebouwen	Nee	-
Water	Ja	Sloten
Houtachtige vegetatie	Ja	Wilgen, bramenstruweel
Kruidachtige vegetatie	Ja	Grasveld
Moeras en verlandingszone	Nee	-
Agrarisch gebied	Ja	Akkers
Werken	Nee	-
Erf / tuin / privé	Nee	-
Bestrating / verharding	Nee	-

6.2 Flora

Het veldbezoek vond plaats buiten het groeiseizoen van planten, zodat een globale indruk is verkregen van de aanwezige soorten. Hierbij is de aanwezigheid vastgesteld van enkele algemeen voorkomende grassoorten en kruiden waaronder Engels raaigras, kweek, veldbeemdgras, madeliefje, klein kruiskruid, hondsdraf, grote brandnetel, vogelmuur en smalle weegbree. In een van de wilgen langs de watergang groeit één exemplaar van de maretak. Deze bomen liggen in de aanvliegroete van de nieuwe landingsbaan en worden daarom gekapt. Maretak is een parasitaire plant die op de takken van haar waardplant groeit. Verplanten is daarmee niet mogelijk. Maretak is niet beschermd onder de Wet natuurbescherming en is bekend van diverse plaatsen in Zeeland. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Gezien de huidige inrichting van het projectgebied en het regelmatige onderhoud van grasveld en bermen, is het niet aannemelijk dat beschermde plantensoorten in het projectgebied voorkomen.

Een nader onderzoek naar beschermde flora en/of een ontheffingsaanvraag is niet benodigd.

6.3 Zoogdieren

Hermelijn wezel

Het projectgebied is geschikt als foerageergebied voor wezel en hermelijn. De voorgenomen rotatie van de start- en landingsbaan resulteert niet in een verlies van foerageergebied voor deze beide soorten in de aanleg- en gebruiksfase. Het projectgebied is niet geschikt als biotoop voor nest- en/of rustplaatsen voor hermelijn en wezel. De rietkraag en het braamstruweel ten westen van het projectgebied zijn geschikt als nest- en/of rustplaats voor hermelijn en wezel. In de rietkraag en braamstruweel vinden geen werkzaamheden plaats, met uitzondering van de kap van de groep schietwilgen. Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden de zorgplicht in acht wordt genomen, is een negatief effect op wezel en hermelijn in de aanlegfase uit te sluiten. Handelen conform de zorgplicht betekent voor hermelijn en wezel dat de kapwerkzaamheden uitgevoerd worden buiten de kraam- en zoogperiode (juni-oktober) en dat behoudens de kap van de wilgen geen betreding van de rietkraag en het braamstruweel plaats

vindt. Gelet op het behoud van de rietkraag en braamstruweel in de toekomstige gebruiksfase, kan een negatief effect van het gewijzigd toekomstig gebruik op een eventuele functie als nest- en/of rustplaats uitgesloten worden.

Overige zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn op diverse plaatsen plukken vacht van hazen aangetroffen, vermoedelijk zijn dit resten van door vossen gevangen hazen (zie foto's in Bijlage 3). Zowel hazen als vossen worden geregeld waargenomen in het projectgebied. Op enkele plaatsen zijn molshopen waargenomen (Bijlage 3). Daarnaast kunnen gezien de aangetroffen vegetatie en omgeving soorten als egel, konijn, hermelijn, wezel en algemene muizensoorten worden verwacht. Het projectgebied is onderdeel van de leefomgeving van deze soorten. De overige bovengenoemde soorten zijn beschermd conform de Wet natuurbescherming 'andere soorten', maar staan ook in de categorie 'vrijgestelde soorten'. Dit houdt in dat bij uitvoering van de werkzaamheden een vrijstelling geldt voor deze soorten. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht voor de uitvoerende partij.

Een nader onderzoek naar beschermde zoogdieren en/of een ontheffingsaanvraag is niet benodigd.

6.4 Vleermuizen

Een vleermuisonderzoek valt buiten het kader van een quickscan. Wel is de potentie onderzocht van het terrein voor vleermuizen en is gelet op sporen. Verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden zich in holten van bomen en besloten of donkere ruimten van gebouwen.

Er is onderzocht welke soorten redelijkerwijs of mogelijk te verwachten zijn aan de hand van het landschap, de omgeving en gekend verspreidingsbeeld. Daarna is onderzocht welke functies voor vleermuizen mogelijk voorkomen. Als richtlijn is hiervoor is de checklist van het huidig geldende Vleermuisprotocol (2017) aangehouden. Het gaat om voor vleermuis van belang zijnde objecten die door de beoogde activiteit of plan, in relevante mate worden aangetast. Foerageergebied en vliegroutes zijn alleen beschermd als ze essentieel zijn voor het goede voortbestaan van de soort ter plaatse.

In het gebied zijn geen bomen met holtes of scheuren aangetroffen die groot genoeg en geschikt zijn als habitat voor vleermuizen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen in de gebouwen van de luchthaven kan niet op voorhand uitgesloten worden. Deze gebouwen blijven echter behouden. Indien tijdens de werkzaamheden geen sterke, nachtelijke verlichting wordt gebruikt in de nabijheid van de gebouwen, vallen mogelijke verblijfplaatsen in de gebouwen van de luchthaven buiten de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden. Een gewijzigde positie van de start- en landingsbaan in de gebruiksfase heeft geen invloed op mogelijk in de gebouwen aanwezige verblijfplaatsen. Een negatief effect op eventueel aanwezige verblijfplaatsen kan derhalve op voorhand worden uitgesloten.

Gelet op het open karakter van het projectgebied is een eventuele functie als vliegroute voor vleermuizen niet aannemelijk. Het projectgebied is gezien de ligging in de nabijheid van open water, bossen, gebouwen en open veld geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. In de nieuwe situatie is deze functie eveneens mogelijk. Daarnaast is in de directe omgeving van het vliegveld geschikt foerageergebied in ruime mate voorhanden. Een significant negatief effect van een beperkt tijdelijk verlies van foerageergebied tijdens de aanlegfase is niet aannemelijk.

Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden de zorgplicht in acht wordt genomen en geen sterke, nachtelijke verlichting wordt gebruikt, is nader onderzoek naar vleermuizen en/of een ontheffingsaanvraag niet benodigd.

6.5 Vogels

Jaarrond beschermde vogels

Tijdens het veldbezoek zijn de bomen gecontroleerd, maar er zijn in de bomen geen nesten aangetroffen van jaarrond beschermde soorten. De aanwezigheid van jaarrond beschermde vogels is niet aannemelijk.

Broedvogels

De wilgen en het bramenstruweel zijn gecontroleerd en beoordeeld op aanwezige vogelnesten. Er zijn geen nesten aangetroffen, maar zowel de wilgen als het bramenstruweel zijn geschikt als broedbiotoop voor zangvogels (B, bijlage 7). Daarnaast zijn de rietkragen geschikt als broedbiotoop voor riet- en watervogels (A, bijlage 7). Daarnaast zijn tijdens het locatiebezoek waarnemingen gedaan van overvliegende en foeragerende vogels, waaronder zeemeeuw, kraai, wilde eend, torenvalk, rietzanger en blauwe reiger. Tenslotte zijn veren en ontlasting aangetroffen van houtduif en diverse soorten ganzen (Bijlage 3). Dit houdt in dat diverse soorten zang-, riet- en watervogels het projectgebied gebruiken als broedlocatie. Gedurende het broedseizoen mogen daarom geen werkzaamheden worden uitgevoerd die leiden tot een verstoring of vernietiging van de exemplaren en/of nesten van deze soortgroepen. Het broedseizoen ligt globaal tussen 15 maart en 15 juli, afhankelijk van de weersomstandigheden. Eerdere, maar ook latere broedgevallen zijn mogelijk. Deze 'broedgevallen buiten het broedseizoen om' zijn ook beschermd conform de Wet natuurbescherming.

Een nader onderzoek naar beschermde vogels en/of een ontheffingsaanvraag is niet benodigd.

6.6 Amfibieën

De watergangen langs de randen van het projectgebied zijn geschikt als leef- en voortplantingsbiotoop voor amfibieën. Enkele algemene soorten zijn bekend van de omgeving van het projectgebied, waaronder de kleine watersalamander (NDFD data 0-1 km, Bijlage 5). Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën waargenomen. Het is mogelijk dat enkele algemene soorten amfibieën het projectgebied gebruiken als leefomgeving en de watergangen gebruiken als broedbiotoop. Deze soorten zijn beschermd conform de Wet natuurbescherming 'Andere soorten', maar voor deze soorten geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht voor de uitvoerende partij. De watergangen blijven behouden en vallen buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Een negatief effect van de voorgenomen werkzaamheden kan daarom uitgesloten worden, indien de zorgplicht in acht wordt genomen.

Een nader onderzoek naar beschermde amfibieën en/of een ontheffingsaanvraag is niet benodigd.

6.7 Reptielen

In het projectgebied zijn geen reptielen aangetroffen. Er zijn ook geen biotopen aangetroffen die geschikt zijn voor reptielen.

Een nader onderzoek naar reptielen en/of een ontheffingsaanvraag is niet benodigd.

6.8 Vissen

De watergangen langs de randen van het projectgebied zijn geschikt als biotoop voor vissen. Het is aannemelijk dat vissen in deze watergangen leven. De watergangen blijven behouden en vallen buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Een negatief effect van de voorgenomen werkzaamheden kan daarom uitgesloten worden. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht voor de uitvoerende partij.

Een nader onderzoek naar beschermde vissen en/of een ontheffingsaanvraag is niet benodigd.

6.9 Ongewervelden

Tijdens het veldbezoek zijn geen ongewervelden waargenomen, wat in december ook niet te verwachten viel. Vanwege het ontbreken van de voor beschermde insecten benodigde specifieke habitats, is het niet aannemelijk dat dergelijke beschermde insecten in het projectgebied aanwezig zijn.

Een nader onderzoek naar ongewervelden en/of een ontheffingsaanvraag is niet benodigd.

7. Conclusies en advies

7.1 Natura 2000-gebieden

Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Veerse Meer op ca. 800 m afstand van het projectgebied, andere Natura 2000-gebieden liggen op grotere afstand (> 7 km) van het projectgebied.

Gelet op de ligging van het projectgebied, de afstand tot het Veerse Meer en de beperkte impact van de ingreep, kan verstoring door licht, geluid en optische verstoring in de aanlegfase op voorhand worden uitgesloten.

In de gebruiksfase kunnen, net als in de bestaande situatie, opstijgende en landende vliegtuigen zichtbaar zijn vanuit het Veerse Meer. Voor het luchtruim boven het Veerse Meer gelden beperkingen m.b.t. vliegverkeer zoals vastgelegd in Toegangsbeperkingbesluit. Het luchtruim boven het Veerse Meer is gesloten voor vliegverkeer onder de 1000 voet, behoudens uit operationele noodzaak (voorkomen van noodsituaties). Voor opstijgend en landend vliegverkeer van en naar de luchthaven Midden-Zeeland is een aanvliegcirkel vrijgehouden waarbinnen vliegen onder de 1000 voet grens is toegestaan.

Ten gevolge van de rotatie van de start- en landingsbaan verandert de positie van het circuitgebied en is in de nieuwe situatie een kleinere overlap van het circuitgebied met het Veerse Meer in vergelijking met de huidige situatie. Het aantal vliegbewegingen blijft gelijk. Gelet op het licht positieve effect als gevolg van de gewijzigde positie van het circuitgebied resulteert de voorgenomen baanrotatie niet in een significante verslechtering. Nader onderzoek en/of een vergunning Wet natuurbescherming onderdeel gebiedsbescherming is niet noodzakelijk.

Voor de voorgenomen situatie is een AERIUS berekening uitgevoerd voor zowel de aanleg- als de gebruiksfase. De uitkomst van deze berekening is dat de realisatie niet resulteert in depositiewaarden in stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden gorter dan 0,00 mol/ha/jr. De voorgenomen ontwikkeling omvat alleen rotatie van de start- en landingsbaan bij gelijk blijvend aantal vliegbewegingen. De baanrotatie valt voor het Natura 2000-gebied Veerse Meer iets positiever uit. De verwachting is dat effecten op overige Natura 2000-gebieden nihil zal zijn.

7.2 Natuurnetwerk Nederland

Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland. Het dichtstbijzijnde gebied behorende tot het Natuurnetwerk Nederland betreft de watergang ten zuidwesten en zuiden grenzend aan het projectgebied. De rotatie van de start- en landingsbaan heeft geen effect op de watergang en oevers, noch op de in dit gebied aanwezige beschermde soorten. Er vinden geen werkzaamheden plaats in de percelen behorende tot het Natuurnetwerk Nederland, met uitzondering van de kap van een groepje van ca. 5 schietwilgen op de oever van de watergang op een perceel in de gemeente Goes en behorende tot het Natuurnetwerk Nederland. Binnen de gemeente Goes gelden geen beperkingen met betrekking tot het kappen van niet-monumentale bomen buiten de bebouwde kom, zoals de hier aanwezige wilgen.

7.3 Houtopstanden

In het projectgebied bevinden zich geen houtopstanden groter dan 10 are of rijen bomen van meer dan 20 exemplaren. Daarmee is het onderdeel Houtopstanden van de Wet natuurbescherming niet van toepassing.

7.4 Beschermde soorten

Hermelijn en wezel

Het projectgebied is geschikt als foerageergebied voor wezel en hermelijn. De voorgenomen rotatie van de start- en landingsbaan resulteert niet in een verlies van foerageergebied voor deze beide soorten in de aanleg- en gebruiksfase. Het projectgebied is niet geschikt als biotoop voor nest- en/of rustplaatsen voor hermelijn en wezel. De rietkraag en het braamstruweel ten westen van het projectgebied zijn geschikt als nest- en/of rustplaats voor

hermelijn en wezel. In de rietkraag en braamstruweel vinden geen werkzaamheden plaats, met uitzondering van de kap van de groep schietwilgen. Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden de zorgplicht in acht wordt genomen, is een negatief effect op wezel en hermelijn in de aanlegfase uit te sluiten. Handelen conform de zorgplicht betekent voor hermelijn en wezel dat de kapwerkzaamheden uitgevoerd worden buiten de kraam- en zoogperiode (juni-oktober) en dat behoudens de kap van de wilgen geen betreding van de rietkraag en het braamstruweel plaats vindt. Gelet op het behoud van de rietkraag en braamstruweel in de toekomstige gebruiksfase, kan een negatief effect van het gewijzigd toekomstig gebruik op een eventuele functie als nest- en/of rustplaats uitgesloten worden.

Overige zoogdieren

De aanwezige hazen, vossen en mogelijk aanwezige soorten egel, konijn en algemene muizen zijn beschermd conform de Wet natuurbescherming 'andere soorten'. Deze soorten zijn beschermd conform de Wet natuurbescherming 'andere soorten', maar staan ook in de categorie 'vrijgestelde soorten'. Dit houdt in dat bij uitvoering van de werkzaamheden een vrijstelling geldt voor deze soorten. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht voor de uitvoerende partij.

Vogels

De wilgen en het bramenstruweel zijn geschikt als broedbiotoop voor zangvogels en de rietkragen zijn geschikt als broedbiotoop voor riet- en watervogels. Daarnaast gebruiken diverse vogels het projectgebied als foerageergebied. Gedurende het broedseizoen mogen daarom geen werkzaamheden worden uitgevoerd die leiden tot een verstoring of vernietiging van de exemplaren en/of nesten van deze soortgroepen.

Amfibieën

De watergangen langs de randen van het projectgebied zijn geschikt als leef- en voortplantingsbiotoop voor amfibieën. Het is mogelijk dat enkele algemene soorten amfibieën het projectgebied gebruiken als leefomgeving en de watergangen gebruiken als broedbiotoop. Deze soorten zijn beschermd conform de Wet natuurbescherming 'Andere soorten', maar voor deze soorten geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht voor de uitvoerende partij. De watergangen blijven behouden en vallen buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Een negatief effect van de voorgenomen werkzaamheden kan daarom uitgesloten worden, indien de zorgplicht in acht wordt genomen.

7.5 Advies / aanbevelingen

- Geadviseerd wordt de werkzaamheden uit te voeren buiten het broedseizoen om. Het broedseizoen is globaal aan te geven tussen 15 maart en 15 juli, afhankelijk van de weersomstandigheden. Eerdere en latere broedgevallen zijn ook beschermd conform de Wet natuurbescherming.
- De aannemer behoudt te allen tijde zijn of haar zorgplicht: "De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, als mede voor hun directe leefomgeving. In praktijk betekent dit het a. voorkomen, b. beperken en c. ongedaan maken van schadelijke handelingen voor de natuur."

8. Bronnen

Boeken en rapporten

- Heslinga, P.A., Milieueffecten luchthaven Midden-Zeeland m.e.r.-beoordelingsnotitie ten behoeve van aanpassing van het luchthavenbesluit, Adecs Airinfra BV in opdracht van luchthaven Midden-Zeeland, versie 7.0, 25-02-2020.
- Meijden, R. van der, Heukels' Flora van Nederland, Wolters-Noordhoff, 2005
- Nieuwe Atlas van de Nederlandse Flora, Stichting Floron, Nijmegen 2011
- Weeda, E.J. et al., Nederlandse Oecologische Flora, KNNV, Leiden, 1999

Internet

- **Wet natuurbescherming**

De Wet natuurbescherming met de onderdelen Natura 2000-gebieden, Houtopstanden en Soorten inclusief de beschermingsregimes Habitatrictlijnsoorten, Vogelrichtlijnsoorten en Andere soorten.

Geraadpleegd op 10-05-2019

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2018-07-01>

- **Alterra**

Onderzoeksinstituut Alterra draagt door deskundig en onafhankelijk onderzoek bij aan het realiseren van een kwalitatief hoogwaardige en duurzame groene leefomgeving.

Geraadpleegd op 17-12-2018

<http://www.synbiosys.alterra.nl>

- **Kadviewer**

Kadviewer is een online kaartendienst waarmee geografische locaties opgezocht kunnen worden.

Geraadpleegd op 17-12-2018

<http://kadviewer.map5.nl>

- **Overheid**

Provinciale verordening m.b.t. de Wet natuurbescherming en vrijgestelde soorten.

Geraadpleegd op 10-05-2019

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/>

- **Regelink**

Regelink is een kenniscentrum met betrekking tot de beschermde soorten in de Wet natuurbescherming.

Geraadpleegd op 17-12-2018

<http://www.regelink.net>

- **Quickscanhulp**

Quickscanhulp genereert een lijst van waargenomen beschermde soorten met de minimale afstandsklasse tot het plangebied.

NDF - quickscanhulp.nl 17-12-2018 13:14:36 (afstand tot projectgebied 0-10 km)

<https://app.quickscanhulp.nl/>

- **Telmee**

Database van voorkomen van flora- en fauna in Nederland.

Geraadpleegd op 17-12-2018

<https://www.telmee.nl>

- **Vleermuis.net**

Vleermuis.net is een kenniswebsite met informatie over het Vleermuisprotocol.

Geraadpleegd op 17-12-2018

<https://www.vleermuis.net>

- **RAVON**

RAVON is een kenniscentrum voor reptielen, amfibieën en vissen.

Geraadpleegd op 17-12-2018

<https://www.ravon.nl>

9. Woordenlijst

Geldigheid

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. Het bevoegd gezag hanteert de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten: *“Onderzoeksgegevens hebben een beperkte geldigheidstermijn. Voor vogels en soorten genoemd op Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage II van het Verdrag van Bonn hanteren we daarom een geldigheidstermijn van maximaal 3 jaar. Voor soorten genoemd op de bijlage bij de wet natuurbescherming is deze periode 5 jaar.”*

Dit rapport gaat in op de effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in de aanleiding van het onderzoek. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten leiden.

Zorgplicht

“De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, als mede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”.

In de praktijk betekend dit:

1. *Voorkomen* dat er schade wordt toegebracht aan flora en fauna
2. *Beperken* dat er schade wordt toegebracht aan flora en fauna
3. *Ongedaan maken* van toegebrachte schade

Een voorbeeld van invulling geven aan de zorgplicht:

- Bij het kappen van bomen controleren op mogelijke broedgevallen buiten het broedseizoen om.

Passende gedragscode

Een gedragscode is een ontheffing voor de beschreven maatregelen in bepaalde werken. De gedragscode geeft invulling aan de zorgplicht en het zorgvuldig handelen. Er zijn diverse gedragscodes, afhankelijk van het type werk: besteding beheer en onderhoud of ruimtelijke ingrepen.

Gedragscode worden goedgekeurd door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, en hebben een geldigheidsduur van 5 jaar. Vervolgens dienen deze opnieuw goedgekeurd te worden.

***De Gedragscode dient nog te worden herschreven / aangepast t.o.v. de Wet natuurbescherming 2017*

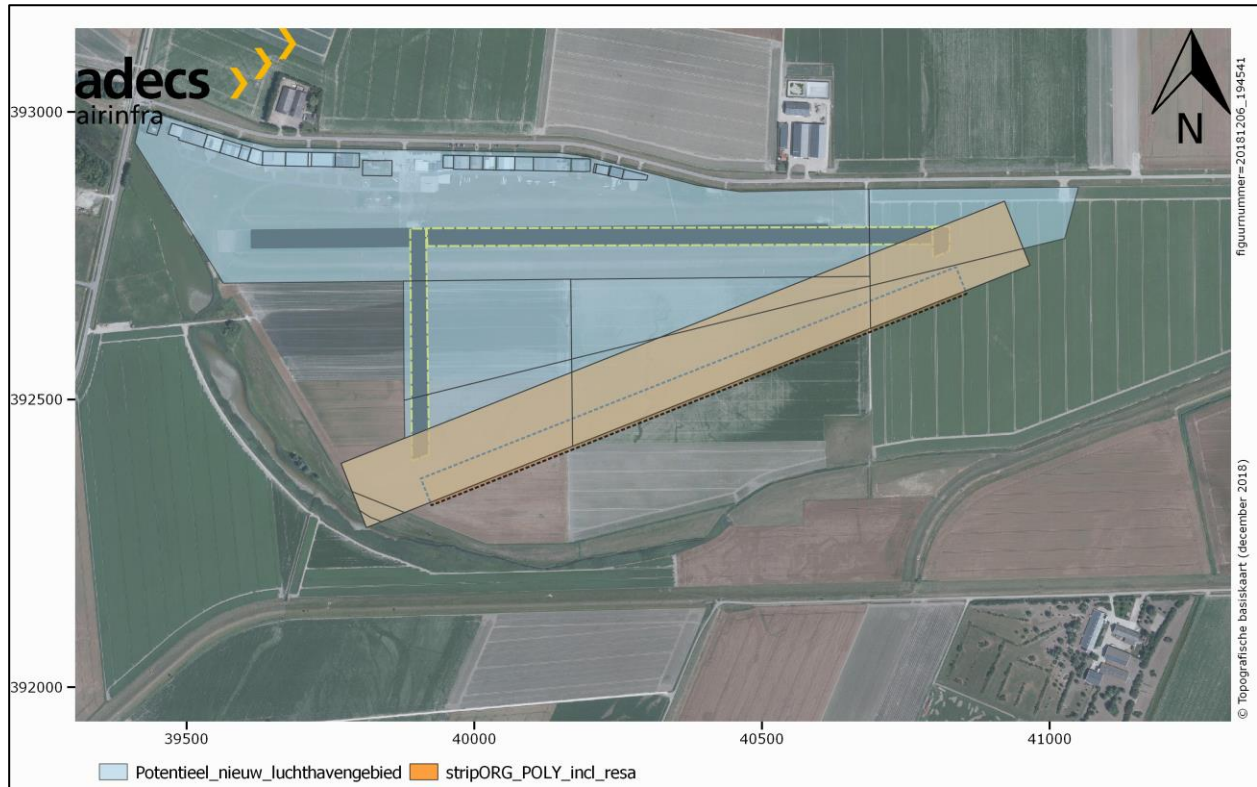
Bijlage 1 Luchtfoto inclusief projectgrenzen

Projectgebied met grenzen (rode lijnen).

Bijlage 2 Plattegrond nieuwe situatie

Nieuwe situatie met verplaatste start- en landingsbaan (oranjebruin).

Bijlage 3 Impressie projectgebied

Ganzeveren

Ganzepoep

Molshopen

Prooiresen van vos: houtduifveren en hazenhaar

Bijlage 4 Toelichting verkennend onderzoek (quickscan) flora en fauna

In het verkennend onderzoek (quickscan) flora en fauna in het kader van de Wet natuurbescherming wordt onderzoek gedaan naar het mogelijk voorkomen van beschermde plant- en diersoorten in het projectgebied. Ook wordt de ligging van het projectgebied onderzocht t.o.v. beschermde gebieden behorende tot het Natura 2000 netwerk en Natuurnetwerk Nederland. De volgende werkzaamheden behoren tot het verkennend onderzoek.

Vorbereidend onderzoek

- Verzamelen van gebiedsinformatie
- Verzamelen van soorteninformatie en verspreidingsgebied
- Informatie verzamelen over voorgenomen werkzaamheden in het projectgebied

Verkennend veldonderzoek met inspectie van het terrein en/of gebouwen

- Tijdens het veldonderzoek wordt het projectgebied en de directe omgeving geïnventariseerd op de aanwezigheid van beschermde plant- en diersoorten. Ook wordt gekeken of het projectgebied geschikt is als habitat voor beschermde soorten. Het verkennend veldonderzoek geeft daarmee inzicht in de **kans op aanwezigheid** van beschermde soorten. Het is geen gedetailleerd en gespecialiseerd onderzoek.
- Het is mogelijk dat er objecten of plekken zijn die niet de inspecteren zijn door de controleur. Dit kan bijvoorbeeld een watergang (vissen en amfibieën) zijn of holtes, spouwen en kieren in bomen en gebouwen (vloermuizen). Onderzoek van dergelijke objecten en plekken vereist in elk geval aanvullend onderzoek door een deskundige.
- Indien tijdens het verkennend veldonderzoek de aanwezigheid van beschermde soorten wordt vastgesteld, en/of plekken zijn aangetroffen die kunnen fungeren als habitat voor beschermde soorten, is aanvullend onderzoek noodzakelijk. Indien een watervoerende watergang / sloot wordt aangetroffen (in verbinding staand met andere watergangen), en de kans bestaat dat er beschermde soorten in voorkomen is altijd een nader onderzoek noodzakelijk.
- Aanvullend onderzoek wordt uitgevoerd door een deskundige op het gebied van de betreffende (mogelijk) aanwezige soort(en) en geeft uitsluitsel over welke beschermde soorten aanwezig zijn, in welke aantallen, op welke locaties en welke functie die locaties hebben.
- Aanvullend onderzoek maakt geen onderdeel uit van een verkennend onderzoek (quickscan). Aanvullend onderzoek kan als meerwerk verrekend worden bovenop het verkennend onderzoek.

Advies en rapportage

- De resultaten van het verkennend onderzoek worden gepresenteerd in een rapportage.
- In de rapportage wordt aangegeven of aanvullend onderzoek noodzakelijk is en indien dit noodzakelijk is, voor welke soortgroep(en).
- In de rapportage wordt een advies gegeven met betrekking tot het vervolgtraject.
- In het geval aanvullend onderzoek noodzakelijk is, kunnen wij u adviseren over de planning en doorlooptijd van deze onderzoeken.

Bijlage 5 Quickscanhulp

NDDF - quickscanhulp.nl 17-12-2018 13:14:36 (afstand tot plangebied 0-10 km)

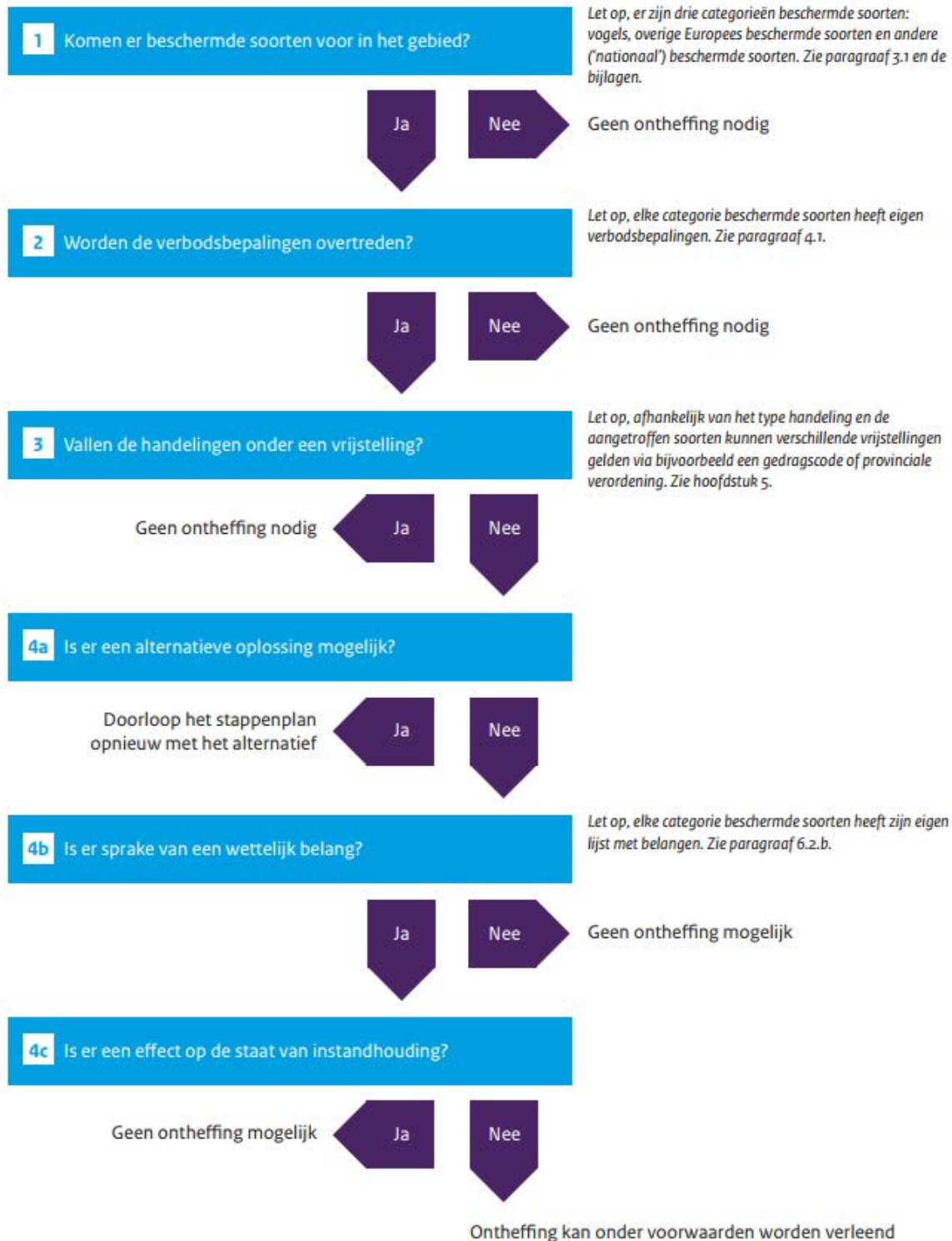
Soort	Soortgroep	Bescherming	Afstand
Kleine watersalamander	Amfibieën	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Aardmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Bosmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Bunzing	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Damhert	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Dwergmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Egel	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Haas	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Hermelijn	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Konijn	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Ree	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Veldmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Vos	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Wezel	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Laatvlieger	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Boomvalk	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Buizerd	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Gierzwaluw	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Grote Gele Kwikstaart	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Havik	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Huismus	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Kerkuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Ooievaar	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Ransuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Roek	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Slechtvalk	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Sperwer	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Wespendief	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Alpenwatersalamander	Amfibieën	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Bastaardkikker	Amfibieën	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Bruine kikker	Amfibieën	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Gewone pad	Amfibieën	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Glad biggenkruid	Vaatplanten	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Kleine wolfsmelk	Vaatplanten	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Muurbloem	Vaatplanten	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Dwergspitsmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Gewone bosspitsmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Gewone zeehond	Zoogdieren	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Grijze zeehond	Zoogdieren	wnb-andere soorten	1 - 5 km

Huisspitsmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Ondergrondse woelmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Waterspitsmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Woelrat	Zoogdieren	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Rugstreeppad	Amfibieën	wnb-hrl	1 - 5 km
Bruinvis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Gewone grootoorvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Gewone vinvis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Noordse woelmuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Watervleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Steenuil	Vogels	wnb-vrl	1 - 5 km
Zwarte Wouw	Vogels	wnb-vrl	1 - 5 km
Meerkikker	Amfibieën	wnb-andere soorten	5 - 10 km
grote vos	Insecten - Dagvlinders	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Akkerdoornzaad	Vaatplanten	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Bokkenorchis	Vaatplanten	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Dreps	Vaatplanten	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Grote leeuwenklauw	Vaatplanten	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Naakte lathyrus	Vaatplanten	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Schubvaren	Vaatplanten	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Stijve wolfsmelk	Vaatplanten	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Stofzaad	Vaatplanten	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Steenmarter	Zoogdieren	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Tonghaarmuts	Blad- en Levermossen	wnb-hrl	5 - 10 km
Baardvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	5 - 10 km
Bultrug	Zoogdieren	wnb-hrl	5 - 10 km
Franjestaart	Zoogdieren	wnb-hrl	5 - 10 km
Gewone dolfijn	Zoogdieren	wnb-hrl	5 - 10 km
Gewone spitsnuitdolfijn	Zoogdieren	wnb-hrl	5 - 10 km

Bijlage 6 Stappenplan Ministerie van Economische Zaken

Bijlage 7 Plattegrond met registratienummers

Luchtfoto van het projectgebied met geschikt biotoop voor resp. riet- & watervogels (A), zangvogels (B & C) en hermelijn & wezel (D).

Bijlage 8 Registratieformulier

Registratieformulier verkennend Flora- en fauna onderzoek

Gemeente:	Middelburg	Datum:	18-dec-18
Straat / locatie:	Calandweg 36 Arnhemuiden	Tijdstip + weer:	middag, 6°C, droog, (half)bewolkt, ZO wind 3 Bft
Nadere plaatsbepaling:	Luchthaven Midden-Zeeland	Controleur:	A.S.J. van Proosdij

Deel I Vaste rust en verblijfplaatsen & groeiplaatsen								
Volg nr	Type VRVP of GP	Plaats	Beheergroep	Gebruik	Soortgroep	Soort	T-P	Opmerking / inspectie
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								
11								
12								

Deel II Leefgebied				
Code	Leefgebied van soortgroep	Soort	Waarneming	Opmerking / inspectie
A	Riet- en watervogels	Diverse soorten	geschikt biotoop	Rietkraag
B	Zangvogels	Diverse soorten	geschikt biotoop	Braamstruweel
C	Zangvogels	Diverse soorten	geschikt biotoop	Wilgenbosje
D	Zoogdieren	Hermelijn en wezel	geschikt biotoop	Mogelijk nest- en rustplaatsen
E				
F				
G				
H				

Notities

